

Олександр Сергійович САІНЧИН,доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри галузевого права
Херсонського державного університету, Херсон, Україна

АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ДЕЯКИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Держава періодично приймає закони, які направлені на протидію корупції. Низка таких законів були прийняті у 1995 і 2011 роках, а до останнього закону, майже до 27 березня 2014 року, були прийняті 10 доповнень та коментарів Конституційного суду. У 2015–2016 роках в державі закінчено фор-

мування законодавчої бази протидії корупції. Але, незважаючи на прийняті законодавчі акти, корупція в країні постійно збільшується.

Нажаль, з 175 країн які підлягають моніторингу міжнародних організацій сприйняття корупції – Україна займає останнє, 142 місце.

Про це свідчать результати дослідження компанії «Барометр Світової Корупції» від Transparency International та Gallup International Association.

Як вбачається з вказаного рейтингу, країн з ідеальними показниками боротьби з корупцією немає. Данія, яка має 1 місце у списку – 3 % населення стикалася у 2016 році з проблемами корупції в своїй державі. Нова Зеландія і Норвегія по 5 %, а населення України аж в 98,6 %. Шокуючі дані, які свідчать про тотальну корумпованість державного апарату, що ставить під загрозу існування самої державності.

Крім цього, вказані компанії за 2016 рік проводили внутрішній моніторинг впливу корупції на життя українців. За їх даними, громадяни найчастіше сплачують хабарі при отриманні послуг в правоохоронних органах (49 %) та медичних установах (41 %). Крім того, зростає тенденція хабарництва і в інших сферах. Зокрема, не рідко українці дають хабарі в: освітніх закладах (33 %), земельних службах (25 %), реєстраційних та дозвільних службах (22 %), судах (21 %), податковій (18 %), комунальних підприємствах (6 %).

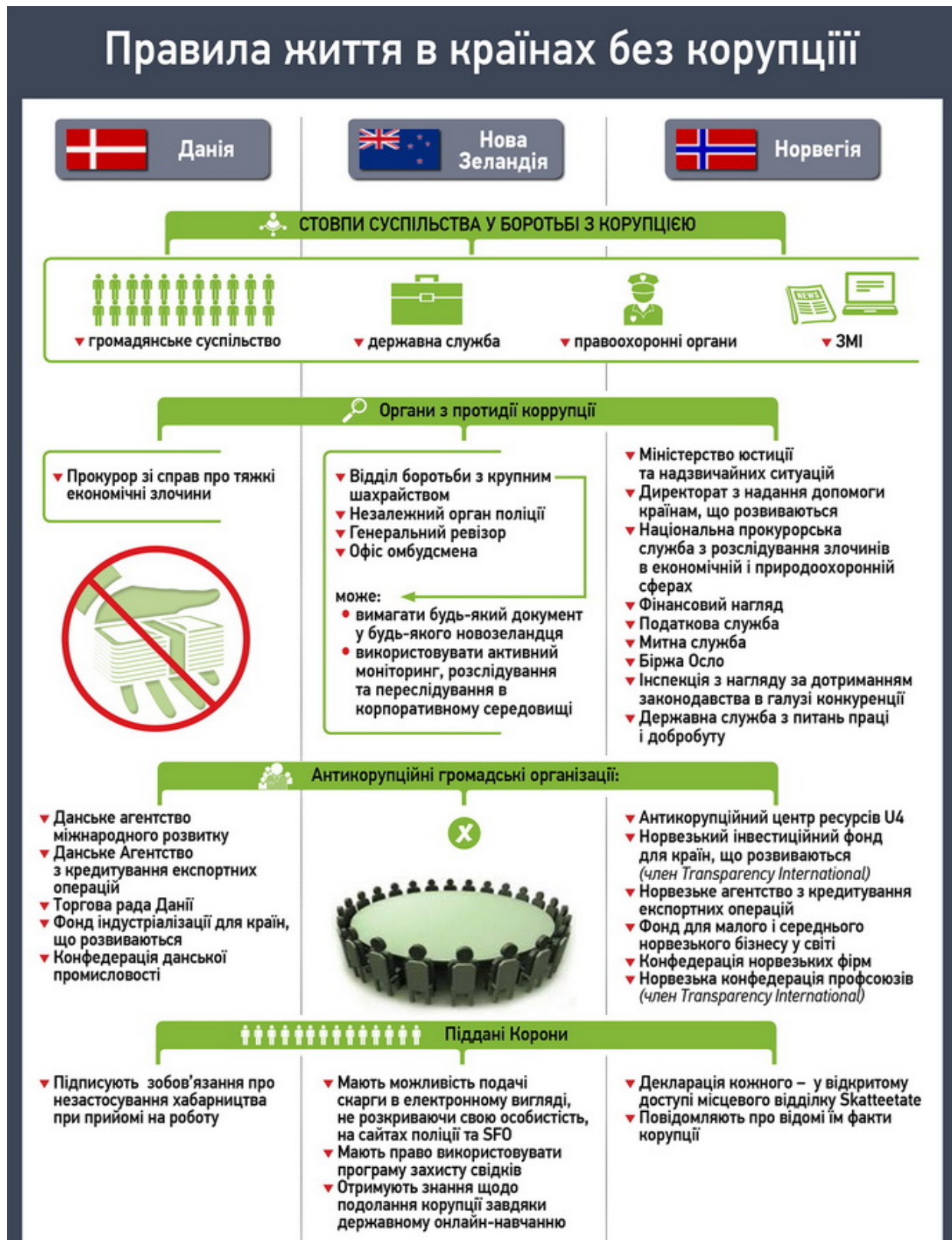
Крім цього, згідно з дослідженням, найкорумпованішою сферою визнано судову (66 %), за якою слідує: правоохоронні органи (64 %), державна служба (56 %), сфера охорони здоров'я (54 %), парламент (53 %), політичні партії (45 %), освітня система (43 %), бізнес (36 %), військова сфера (28 %), ЗМІ (22 %), релігійні інституції (21 %), громадські організації (20 %).

Залишаються без коментарів наступні схеми правил життя в країнах, які об'явили себе поза зоною корупції (див. на наступних сторінках).

Невже, в Україні все так погано та, корупція в державі має зовсім «невеликовий» характер? Здається, зовсім ні. На початку 2015 року державою почалося формування правового поля (реформа) протидії та боротьби з корупцією, а також теоретичне та наукове визначення поняття корупції (див. закони України «Про національне антикорупційне бюро», «Про запобігання та протидії корупції», «Про національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, які одержані від корупційних та інших злочинів», «Про Державне бюро

розслідувань», «Про боротьбу з корупцією», указ Президента України від 26.09.2015 № 808/2014 «Про Національну раду з питань антикорупційної політики», наказ Генерального прокурора України від 22.09.2015 про створення у структурі Генеральної прокуратури України Спеціалізованої антикоруп-

ційної прокуратури на правах самостійного структурного підрозділу). Всупереч популярним гаслам і обіцянкам політиків як «перемогти корупцію», таку функцію антикорупційна реформа не несе, оскільки завдання вважається невиконаним.

Кінцева мета реформи в тому, щоб корупція не створювала ризиків національній безпеці і не була бар'єром для сталого економічного розвитку України.

У 2015 році був створений ряд спеціалізованих антикорупційних органів. Очікувалося, що вже в 2016 році вони продемонструють наочні результати своєї роботи.

Крім цього зазначається, що у 2014 році набув чинності Закон «Про засади запобігання та протидії корупції». Даний закон запроваджує деякі важливі нововведення, які слід мати на увазі та враховувати на практиці. Конкретизовані такі терміни вживання, як **безпосереднє підпорядкування, близькі особи, конфлікт інтересів, неправомі-**

рна вигода, суб'єкти декларування, члени сім'ї.

Саме поняття «корупція» законодавцем визначене як діяння посадової особи з використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей. Вказані проблеми мають суто науковий характер і потребують додаткового осмислення.

Одержано 20.01.2017